

I N G E B L I K T

Moer

Moer 1991/6 bevat drie hoofdartikels waarin de vaardigheden schrijven en lezen centraal staan.

Jan Gerritsen & Arie van den Hoorn stellen *Briefopener* voor, een interactieve computergestuurde cursus voor het schrijven van zakelijke (informatieve en persuasieve) brieven. De leerstof is gegroepeerd rond acht casussen die elk een briefsoort vertegenwoordigen. Er is zowel plaats voor concrete schrijfgeregels vooraf, als voor casusafhankelijke feedback tijdens de oriëntatie- en planfase van het schrijfproces.

Kinderen leren lezen door middel van teksten. In leesdidactische publikaties wordt echter nauwelijks aandacht besteed aan de inhoud van die teksten. Tot die bevinding kwam Annerieke Freeman-Smulders die een aantal vakdidactische publikaties en inleidingen op leesmethoden bekeek.

Meertalige leerlingen die pas op latere leeftijd aan het basisonderwijs in Nederland deelnemen ('zij-instromers' genoemd) hebben het moeilijk om op de traditionele manier te leren lezen en schrijven. Harm Knipstra beschrijft een methode die dialogen met meertalige leerlingen als uitgangspunt gebruikt voor het eerste schrijfonderwijs, en daarna de overstap maakt van schrijven naar lezen.

Spiegel

Spiegel 1991/1 besteedt heel wat aandacht aan het peilingsonderzoek dat in

Nederland in 1988 is uitgevoerd. Er zijn gegevens verzameld over de inhoud en het niveau van het taalonderwijs aan het einde van de basisschool. De resultaten hiervan zijn gerapporteerd in **Balans van het taalonderwijs aan het einde van de basisschool** (1990). Bert Meuffels maakt de balans op van de **Balans** in het licht van de nieuwe peiling die in 1993 zal worden gehouden.

Huib van den Bergh & Hans Kuhlemeier gaan dieper in op de samenhang tussen doelstellingen, onderwijsaanbod en tijdbesteding. Ze hebben hierover informatie verzameld met behulp van een vragenlijst. Het onderzoek kadert in de peiling naar de inhoud en het niveau van het vak Nederlands in het derde leerjaar van het voortgezet (secundair) onderwijs.

In het derde artikel van dit nummer beschrijft Piet-Hein van de Ven een Zweeds onderzoeksproject waarin vier leraren ieder een vernieuwingspoging in hun eigen lespraktijk onderzoeken. Daartoe spelen ze een dubbelrol: die van leraar en die van onderzoeker.

In *Spiegel 1991/2* schetst René Appel de stand van zaken op het gebied van NT2-onderwijs in Nederland. (Ter informatie: in *Spiegel 1990/2* deed Ilse Humblet precies hetzelfde voor Nederlands als tweede taal in Vlaanderen.) P.J.P. van de Bos doet verslag van de resultaten van een onderzoek naar de kennisopvattingen van leraren Nederlands in het voortgezet onderwijs. Tenslotte reageert Piet-Hein van de Ven op een bespreking van **Tussen Apollo en Hermes**, die eerder in *Spiegel* verscheen (zie ook Ingeboekt).

Vlenego

Vlenego 1991/1 (lente) brengt verslag van het VLENEGO-congres over huislectuur, dat plaats vond in Mechelen op 18 maart 1991. Paul Mesdagh heeft het over leesbevordering bij leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs; Fl. Franssens vertolkt de opinie van de openbare bibliotheek; Marc Maes stelt de resultaten van de VLENEGO-enquête over leeslijsten voor, die door een dozijn leerkrachten is beantwoord.

Vlenego 1991/2-3 (najaar) opent met de winnende tekst van de wedstrijd voor het schrijven van een redevoering, georganiseerd door de Vlaamse Raad. De rest van het nummer bevat de uitgetikte tekst van een radiogesprek over het literatuuronderwijs dat Frans Boenders had met Ronald Soetaert, Freddy De Schutter, Jacky Goris en Marc Maes.

Lang zullen ze lezen

De Pluralistische Organisatie voor Bibliotheekgebruik (PLOB) gaf onlangs drie brochures uit onder de titel *Lang zullen ze lezen: thematisch werken met jeugdboeken*. Ze vormen de neerslag van een leesbevorderingsproject dat Patrick Jordens tijdens het schooljaar '89-'90 in zes Leuvense scholen opzette. In sessies van ongeveer anderhalf uur probeerde hij er gevarieerde, kindvriendelijke en aangepaste werkvormen uit, die ertoe kun-

nen bijdragen dat kinderen (van zeven tot plusminus veertien jaar) plezier in lezen krijgen of behouden.

Deze brochures bevatten per graad vier of vijf uitgewerkte sessies rond o.a. avonturen- en dierenverhalen, maar ook gevoelens zoals angst en verliefdheid, die in gedichten of boeken aan bod komen, worden behandeld.

Elke graad-brochure afzonderlijk kost 350 fr. (+ verzendingskosten). Voor het pakket van de drie brochures samen betaal je 900 fr. (+ verzendingskosten).

Besteladres: PLOB, Tiensevest 142, 3000 Leuven, tel. 016/22.89.33.

Jeugdliteratuur in relatie tot andere media

Het probleem van het lezen versus de groeiende impact van andere media werd theoretisch benaderd op een PLOB-studiedag voor normaalschoolstudenten in het kader van de boekenweek '91. Een verslagbundel van het voormiddagdeelte is nu verschenen onder de titel *Jeugdliteratuur in relatie tot andere media*. De bundel bevat:

- de inleiding door Patrick Jordens;
- de lezing van Hans Beentjes (Universiteit Leiden): *Wat kinderen onthouden van en bedenken bij beluisterde, zelfgelezen en op televisie geziene verhalen*;
- het debat o.l.v. Rik Pareit m.m.v. Hans Beentjes, Pol Bottelberghs (BRT), Marc Van Mechelen (JekinoFilm) & Jan Gosse-link (Onderwijsbegeleidingsdienst Noord-Oost Brabant): *Vormen andere media een bedreiging voor het lezen en moet het onderwijs zich ook niet met beeldopvoeding inlaten?*

De verslagbundel kost 150 fr. (+verzendingskosten).

Besteladres: PLOB, Tiensevest 142, 3000 Leuven, tel. 016/22.89.33.

Europese Onderwijs Thesaurus

De thesaurus EUDISED, de indexeertaal die speciaal ontworpen is voor de verwerking van meertalige informatie op het gebied van onderwijs in Europa, is ter gelegenheid van haar derde uitgave (1991) van naam veranderd en heet nu *Europese Onderwijs Thesaurus*. De thesaurus is het resultaat van tien jaar samenwerken tussen de Raad van Europa en de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

De *Europese Onderwijs Thesaurus* bestrijkt de diverse gebieden die samen het interdisciplinaire karakter van het onderwijs vormen: beginselen en onderwijssystemen;

onderwijsbeleid; onderwijsinstellingen, personeel en leerlingen; schoolgebouwen; leermiddelen; onderwijsprogramma's en leerstof; onderzoek inzake onderwijs; pedagogische informatie; psychologie van het onderwijs; sociologie van het onderwijs; economie van het onderwijs; openbaar bestuur. De thesaurus bestaat in de negen officiële talen van de Europese Gemeenschap. Het authentieke veeltalige karakter ervan draagt wezenlijk bij tot zijn waarde. De thesaurus telt 526 blz. en is eveneens verkrijgbaar op magneetband.

Inlichtingen: Eurydice (Het Informatienet voor Onderwijs in de Europese Gemeenschap), Aarlenstraat 15, 1040 Brussel, tel. 02/238.30.11.

Bevrijdingsfilms

Voor AV-gebruikers uit het vormingswerk en het onderwijs is *Bevrijdingsfilms* al meer dan 20 jaar het huis van vertrouwen. Deze vzw biedt een brede waaier aan diensten:

- niet-commerciële film- en videodistributie (verhuur en verkoop) van speelfilms, documentaires en tekenfilms uit alle hoeken van de wereld die thema's behandelen die in vormingswerk en onderwijs aan de orde zijn;
- begeleidingsbrochures met thema- en filmgerichte informatie;
- materiaalverhuur;
- video-service: overname, omzetting, telecinema, computergestuurde video-ondertiteling enz.

De vereniging geeft tevens een brochure uit met film- en videonieuws.

Inlichtingen: Bevrijdingsfilms, Quinten Matsijnsplein 4, 3000 Leuven, tel. 016/23.39.35.

De beeldende kunsten in de 19de en 20ste eeuw

Voor de derde maal organiseert de Stichting-Lodewijk de Raet een systematisch vormingsprogramma over de ontwikkeling van de beeldende kunsten in de 19de en 20ste eeuw met de nadruk op de moderne en hedendaagse kunst. De cursus is bedoeld voor een ruim publiek en is ook geschikt voor leerkrachten die kunst-opvoeding willen geven.

Niet alleen kunstgeschiedenis komt aan bod, ook kunstanalyse, kunstbeschouwing en kunsttheorie. De verschillende stromingen worden chronologisch behandeld met daarin de baanbrekende kunstenaars. Er wordt gebruik gemaakt van actieve methoden: uiteenzettingen met dia's, video, teksten, bezoeken aan musea e.d. De cursus begint in **maart 1992**. Een eerste reeks vindt plaats in Antwerpen (tijdens week-enden) en een tweede reeks in Brussel (op twee opeenvolgende werkdagen).

Inlichtingen: Stichting-Lodewijk de Raet, Liedtsstraat 27-29, 1210 Brussel, tel. 02/242.01.11.

T
U
S
S
E
N
D
O
O
R